

BIBLIOTECA *MARCEL·LÍ DOMINGO*

Recull de premsa local i comarcal

El dret dels rius i el dret als rius

Quantes vegades, uns i altres, aquí i allà, no haurem parlat, escrit i debatut sobre el dret a la vida, a la naturalesa i a tot? Tenim tot el dret a reclamar drets -sobretot quan els encarregats de complir-los sovint no els satisfan-, però també tenim la responsabilitat de ser exigents amb els nostres deures, també difícils d'acomplir, veient, justament, com els que estan al capdamunt en l'escala política, social i econòmica en passen completament.

L'estat del món (no cal dir-ho) -de la naturalesa sencera, de tota la humanitat com a part d'ella i dels valors espirituals que haurien d'estar-hi integrats- és una completa desgràcia. Però no cal més -com deia el poeta Salvador Espriu- "plorar el Temple que fou enderrocat". Caldrà, per tant, agafar el millor del passat humà per construir el futur que ens mereixem.

Així, entre tantes iniciatives de renaixement i regeneració que es donen arreu del món, entre nosaltres -a Catalunya, i en aquest nostre racó de l'Ebre- ha sorgit la idea de llançar a la societat catalana i espanyola un Manifest per reconèixer legalment els drets dels rius, començant per l'Ebre, un dels més amenaçats, a través d'una ILP (Iniciativa Legislativa Popular) que pretén recollir mig milió de signatures que serien presentades a finals d'any al Congrés de Diputats.

La cosa ve de lluny, de cinquanta anys com a mínim, de quan els plans hidrològics del franquisme i els posteriors de la democràcia, van continuar veient el gran riu com a objecte de totes les cobejances, fins a deixar-lo com un animal sense esma, sense flux hidràulic, carregat de contaminants químics, radioactius i metalls pesants.

Com se sap, la gent de l'Ebre va reaccionar en diferents tongades (1973-74, 1979-1980, 1985-86, 1993-1995, 2000-2004 i, també, darrera-

de la Ribera, etc, als quals s'afegiren ajuntaments, els partits d'esquerra i, amb l'augment de la consciència ecològica i la identitat territorial, associacions diverses, com la Coordinadora en Defensa de l'Ebre (base de l'actual PDE), els Amics de l'Ebre, la Fundació Nueva Cultura del Agua i el potent grup de premsa que, al voltant de la publicació *Ebre Informes*, creà el 1978 Josep Bayerri Raga.

Aquest procés de confluència social va tenir evolucions diverses, però el problema continua essent el mateix, i agreujat: l'Ebre no té els drets fluvials que li correspondrien i la seva part final, amb la crisi climàtica, està en fase agònica. I si l'Ebre -com tants altres rius- no té els seus drets garantits, els humans també ens veiem privats sovint del dret d'accedir-hi.

Ara, i després de grans manifestacions i gestions populars, polítiques i científiques de tota mena, aquest Manifest vol ser un revulsiu, al cor del poder estatal, per a replantejar no solament la mala política de distribució de l'aigua dels rius espanyols, a través dels transvasaments cap a destins turístics, urbans o industrials, sinó de garantir la qualitat i quantitat de les seves aigües, és a dir, de la seva salut i dels seus drets, talment com s'han demanat per a tots els éssers vius que conformen la naturalesa física del món.

Aquest Manifest té el privilegi de tenir com a primer signatari Federico Mayor Zaragoza, de nissaga tortosina, home de dimensió inter-

Xavier Garcia
escriptor

nacional, exdirector general de la UNESCO, fundador i president de la Fundación Cultura de Paz i autor de llarga bibliografia sobre les grans qüestions del nostre temps. I darrere d'ell, els que han forjat el text: la URV, la PDE, el grup Mieses Global (Moviment Internacional per l'Excel·lència, la Salut i la Sostenibilitat Empresarial), que fundà i presideix el tortosí Manuel Bestratén, els Amics i Amigues de l'Ebre i associacions empresarials i sindicals de l'Ebre.

Una petita delegació de Mieses (amb el president, una activa col·laboradora gallega, Carmen Domínguez, i altres membres regionals d'aquesta organització) van visitar a Madrid Mayor Zaragoza per tal de perfilar el contingut del Manifest, amb la voluntat que tingui dimensió ibèrica. I és que, com es diu a la pròxima Declaració col·lectiva que promou Mayor, per ser lliurada el setembre al secretari general de l'ONU, a Nova York, amb motiu del 76 aniversari d'aquesta institució mundial, "El temps del silenci s'ha acabat".

